

คำวินิจฉัยของ นายผัน อินทรปาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๔/๒๕๕๘

วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๘

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพลังเสรีธรรม

สรุปข้อเท็จจริง

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคพลังเสรีธรรม ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ซึ่งครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองตามนัยมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ในวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๗

พรรคพลังเสรีธรรมได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ กล่าวคือ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาค ตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ดังนี้

๑. การจัดตั้งสาขาพรรค ได้ดำเนินการแล้ว ดังนี้

๑.๑ เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๖ ได้มีหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๑ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๕๓ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลคำบ่อ อำเภอวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร มีคณะกรรมการสาขาพรรค จำนวน ๕ คน

๑.๒ เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๖ ได้มีหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๒ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๑๔๘ หมู่ที่ ๓ ตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย มีคณะกรรมการสาขาพรรค จำนวน ๕ คน

๑.๓ เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๗ ได้มีหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๓ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๗๒ หมู่ที่ ๒ ตำบลต่างอย อำเภอต่างอย จังหวัดสกลนคร มีคณะกรรมการสาขาพรรค จำนวน ๑๐ คน



LIRT

๑.๔ เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๗ ได้มีหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๔ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๘๘/๕๕ ซอยอินทามระ ๑ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร มีคณะกรรมการสาขาพรรค จำนวน ๕ คน

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้พิจารณาการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองของพรรคพลังเสรีธรรม แล้ว ปรากฏว่า พรรคพลังเสรีธรรมไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามข้อบังคับพรรคพลังเสรีธรรม พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๑๔ และข้อ ๕๖ จึงไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองทั้งสี่สาขาดังกล่าวข้างต้น

๒. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบทะเบียนรับ – ส่งหนังสือของสำนักงานแล้ว ไม่ปรากฏรายงานการรับสมาชิกพรรคพลังเสรีธรรมตามมาตรา ๒๕ แต่อย่างใด

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ กำหนดให้ภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ข้อเท็จจริงนายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคพลังเสรีธรรม เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ ครบกำหนด ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับการจดทะเบียนการจัดตั้ง คือ ภายในวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๗ พรรคพลังเสรีธรรมไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ จึงเป็นเหตุให้ยุบพรรคพลังเสรีธรรมตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

ข้อกฎหมาย

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๒๕ “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา”

มาตรา ๖๕ “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้



LIRT

- (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง
- (๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน
- (๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕
- (๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง
- (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕

หรือมาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้วให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา”

ข้อบังคับพรรคพลังเสรีธรรม พ.ศ. ๒๕๔๖

ข้อ ๑๔ “การสมัครเป็นสมาชิกพรรคพลังเสรีธรรม ให้ผู้สมัครยื่นใบสมัครตามแบบพิมพ์ของพรรคต่อเลขาธิการพรรคหรือต่อประธานสาขาพรรคแล้วเสนอให้เลขาธิการพรรคพิจารณา ผู้สมัครสมาชิกพรรคจะเป็นสมาชิกโดยสมบูรณ์นับจากวันที่เลขาธิการพรรคลงลายมือชื่อรับรองเข้าเป็นสมาชิกพรรคในใบสมัครแล้วให้เลขาธิการรวบรวมใบสมัครเสนอต่อคณะกรรมการบริหารพรรคในการประชุมคราวถัดไปที่มีการบรรจุวาระเรื่องการรับสมาชิกเพื่อรับรอง ถ้าผู้สมัครผู้ใดคณะกรรมการบริหารเสี่ยงข้างมากที่เข้าประชุมไม่รับรองเข้าเป็นสมาชิกพรรคให้ถือว่าสมาชิกพรรคพลังเสรีธรรมผู้นั้นขาดจากสมาชิกภาพตามข้อ ๑๗ นับจากวันที่คณะกรรมการบริหารพรรคมีมติ”

ข้อ ๕๖ “การจัดตั้งสาขาให้มีได้ไม่เกินเขตเลือกตั้งละหนึ่งสาขา ดังนี้

(๑) ให้สมาชิกผู้ริเริ่มจัดตั้งสาขารวบรวมสมาชิกพรรคจำนวนไม่น้อยกว่าสิบห้าคนขึ้นไป โดยจัดทำทะเบียนสมาชิกไว้

(๒) ให้ผู้แทนสมาชิกผู้ริเริ่มจัดตั้งสาขาในท้องที่หรือในเขตเลือกตั้งนั้น ๆ ยื่นแสดงความจำนงเพื่อขอจัดตั้งสาขาต่อสำนักงานใหญ่พรรคเพื่อให้คณะกรรมการบริหารพรรคพิจารณาอนุมัติโดยจัดส่งบัญชีรายชื่อตาม (๑) ไปด้วย”



LIART

ประเด็นการวินิจฉัย

พรรคพลังเสรีธรรม ดำเนินการไม่เป็นไปตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ อันเป็นเหตุให้ยุบพรรค หรือไม่

ข้อพิจารณาและคำวินิจฉัย

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับการแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ภายใน ๑๘๐ วัน คือ วันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๗ พรรคพลังเสรีธรรมมิได้ดำเนินการตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ กล่าวคือ การรายงานว่ามี การจัดตั้งสาขาพรรครวม ๔ สาขา แต่เป็นการจัดตั้งสาขาที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือจังหวัดสกลนคร จำนวน ๒ สาขา และมิได้จัดตั้งสาขาในภาคใต้ จึงถือว่าการจัดตั้งสาขาไม่เป็นไปตามที่ระบุไว้ว่าภาคหนึ่งสาขา ประกอบกับการรายงานว่าการจัดตั้งสาขาพรรคทั้ง ๔ สาขานั้นปรากฏว่าไม่เป็นไปตามระเบียบของพรรคพลังเสรีธรรม พ.ศ. ๒๕๕๖ ข้อ ๑๔ และข้อ ๕๖ นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคดังกล่าว ถือว่าสาขาพรรค ๔ สาขา นั้นไม่เคยมี จึงเป็นเหตุให้ยุบพรรคพลังเสรีธรรม ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

ฉะนั้น จึงอาศัยอำนาจตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้ยุบพรรคพลังเสรีธรรม

นายพัน จันทรปาน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ